

ÖTLET

tár

GYERMEKMUNKÁSOK LAPJA

3. évfolyam, 2. szám ■ 2003. november

ÖTLETTÁR – Evangélikus Gyermekmunkások Lapja

Megjelenik negyedévente.

Felelős szerkesztő: Joób Réka

Szerkesztőség és kiadóhivatal: 1085 Budapest, Üllői út 24. • Tel.: 486-3542

Kiadja a Magyarországi Evangélikus Egyház Ifjúsági és Gyermek Osztálya

megbízásából a Magyarországi Evangélikus Egyház Luther Kiadója

Felelős kiadó: Kendeh K. Péter

Egy szám ára: 420 Ft + postaköltség. Előfizetési díj egy évre: 1680 Ft + postaköltség

Nyomdai előkészítés: Galgóczi Andrea

Nyomdai kivitelezés: ETO-PRINT Kft.

Felelős vezető: Balogh Mihály

ISSN 1587-7728

...ötletgazdag, kreatív, gyermekfoglalkozáson felhasználható öt-
letek között az Evangelizing Today's Child című (2002,
Child Evangelism Fellowship Inc.), gyermekmunkácskái se-
gítők könyvben találhatók, akik szívesen elmélyülnek egy-
egy kévésbé hétköznapi témában más gyerekekkel.

A HALÁLÁRÓL

* Targyak: Egy fűszál vagy egy füstfő
* Igérvény: Jer. 23:18

Nagy megtiszteltetés számomra, hogy Balog Eszter szü-
löttjét, az Ötlettárat és annak gondozását a gyermekrefe-
rensi munka részeként átvehetem.

Ahogy ez a nevelőszülőkhöz kerülő gyermeknél lenni
szokott, az első hetek, hónapok egymás megismerésével,
méregetésével és „feltérképezésével” telnek a szülővé vált
felnőttek és az újra gyermekké vált fiatalok között.

Valahogy így vagyok most én is az Ötlettárral, remélem,
a kedves olvasó nem fogja mostohagyermeknek érezni ezt
a szárnypróbálgató késő őszi számot.

* Targyak: Egy fűszál és két...
* Igérvény: Jer. 23:18

Az óra megkezdésekor látottak már valahányszor...
(Adjunk lehetőséget a válogatásnak)

...igen, mert, mint a fűszál, az óra...
ismerkedés a Bibliával

Bízom abban, hogy a kapcsolatépítő szeretet, ami a ne-
velőszülők esetében csodákra képes – az Ötlettáron ke-
resztül is egyre jobban megismerteti egymással az egy-
házunkban tevékenykedő gyermekmunkásokat, hitet, lel-
kesítést és szeretetet sugározva, hogy általuk ez a lap idő-
vel sokunk dédelgetett gyermeke lehessen.

Joóó Réka

...és a Bibliával...
...és a Bibliával...
...és a Bibliával...

...és a Bibliával...
...és a Bibliával...
...és a Bibliával...

...és a Bibliával...
...és a Bibliával...
...és a Bibliával...

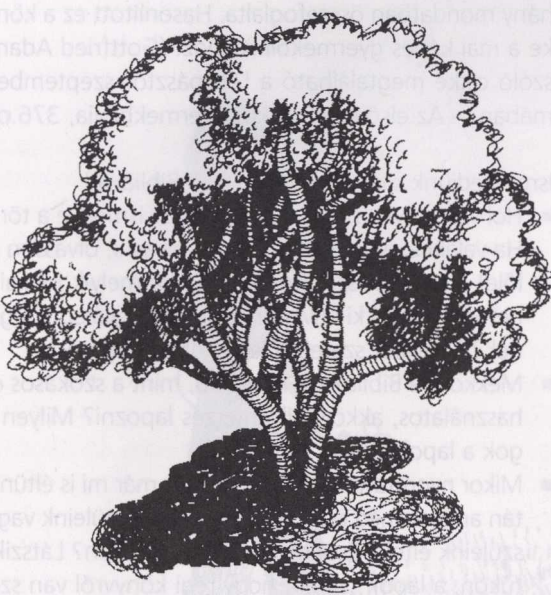
...és a Bibliával...
...és a Bibliával...
...és a Bibliával...

...és a Bibliával...
...és a Bibliával...
...és a Bibliával...

...és a Bibliával...
...és a Bibliával...
...és a Bibliával...

...és a Bibliával...
...és a Bibliával...
...és a Bibliával...

...és a Bibliával...
...és a Bibliával...
...és a Bibliával...

TARTALOM

- FELFEDEZŐÚTON A TEMPLOMBAN ■ 30
 - Ismerkedés a Bibliával ■ 30
 - Gyermekáhitat ■ 31
- BESZÉLJÜK MEG! ■ 32
 - Mobiltelefon a gyerekek körében ■ 32
 - Mobil gyerektáborok ■ 33
- KULTÚRA ■ 35
 - A Mosolygó-Epres Erdő ■ 35
 - Könyvajánló ■ 36
 - Gyermek a múzeumban ■ 38
- JÁTSSZUNK! ■ 39
 - A sárkány legyőzése ■ 39
 - Szobában játszható csoportos játékok ■ 40
 - Memóriajáték otthon ■ 41
- HÍREK, BESZÁMOLÓK ■ 42

Ismerkedés a Bibliával

Sok gyülekezetben szokás, hogy a legkisebbek az első hit-tanórák egyikén együtt bemennek a templomba, amikor nincs istentisztelet, és felfedezik a benne levő ismeretlen, de annál izgalmasabb tárgyakat: a keresztelőmedencét, a padokat, a szószéket, az oltárt, az oltárképet, esetleg más, a templomban található képeket és szobrokat, az úrvacsorai készletet, gyertyákat, a régi és hatalmas Bibliát, az orgonát. Ezek már önmagukban is nagy hatással szoktak lenni a gyerekekre, hiszen a hétköznapi életben alig találkoznak ilyen hatalmas térrel, hasonló megvilágítással, esetleg félhomállyal, s az illatok is idegennek tűnnek. Szinte automatikusan lehalkítják hangjukat, megszeppennek, amikor a templomba belépnek – megérinti őket a templom hangulata, különleges kisugárzása.

Mi lenne, ha nemcsak egy rövid séta erejéig ismerkedhetnének meg a gyerekek a templommal, hanem igazán alaposan, esetleg napokon keresztül ott élve, barkácsolva, nézelődve? A templomtérrel keresztül lehetséges lenne a kereszténység alapjaival is megismerkedni, hiszen az épületek beszédesebbek, pusztán létükkel, kialakításukkal, a bennük levő tárgyakkal és azok elrendezésével is tanítanak bennünket Isten országának titkaira. Ebből a kérdésből indult ki minden korosztály felé a nyitott templomtér-pedagógia.

Most induló sorozatunkban impulzusokat, ötleteket szeretnénk adni lelkészeknek és hittantanároknak, hogyan tehetik a gyülekezet templomával való ismerkedést az egyházi esztendőhöz kötődő folyamatos programmá, hogyan köthetik az átadott tudást a templombelsőhöz, hogy ezáltal a gyermekek jobban ismerjék és szeressék a templomukat, s abba belépve még az évekkel azelőtt tanultakat is felidézhessek.

A templom új szemmel való felfedezése két esetben különösen fontos. Egyrészt, amikor a templom, mint építészeti nevezetesség állandóan nyitva van, és a gyerekek úgy ismerik, mint ahol unalmas és hosszú idegenvezetéseket kell meghallgatniuk. Ilyen esetben a szokásos művészettörténeti adatok felsorolása mellett vagy helyett lehet felkínálni a gyermekeszerű ismerkedést a templommal. Másrészt, ha a templom egész héten zárva van, csak az istentisztelet idején, esetleg annak is csak az elejére mehetnek be a gyermekek. Ekkor az idegenséget, az esetleg a temp-

lomhoz kapcsolódó félelmet lehet az ismerőssé tétellel leküzdölni. (Valószínű, hogy gyülekezeteink nagyobb részében ez utóbbi a jellemzőbb.)

Az egyházi esztendőhöz kapcsolódóan október-november két központi téma feldolgozására kínál lehetőséget. A reformációhoz kapcsolódóan megélhetjük, hogy az Ige egyháza vagyunk, a halottak napján, illetve örök élet vasárnapján pedig a halál, az elmúlás, a búcsú, a gyász, egyúttal pedig a reménység témája kerülhet elénk.

Az Ige egyháza: fedezzük fel a szószéket és az oltáron levő Bibliát!

Luther egyik legjelentősebb, máig is ható tevékenysége volt a bibliafordítás. Azt akarta, hogy a legegyszerűbb emberek is olvashassák Isten szavát, mégpedig azon a nyelven, amelyen a mindennapokban beszélnek. A gyerekekre is gondolt, számukra olyan képes Bibliát állított össze, amelyekben a fontos ó- és újszövetségi történeteket néhány mondatban összefoglalta. Hasonlított ez a könyvecske a mai képes gyermekbibliákhoz. (Gottfried Adam erről szóló cikke megtalálható a Lelkipásztor szeptemberi számában. – Az első evangélikus gyermekbiblia, 376.o.)

Ismerkedjünk meg az oltáron levő Bibliával!

- Hol van kinyitva? Melyik könyvnél? Ismert-e a történet? Ha valaki a csoportból már tud olvasni, olvasson fel belőle! Ha te választhatnád ki, akkor melyik bibliai történetnél nyitnád ki? (Melyik történetet találsz a legerősebben? Melyiket szereted leginkább hallgatni?)
- Mekkora a Biblia? Ha nagyobb, mint a szokásos otthon használatos, akkor milyen érzés lapozni? Milyen vastagok a lapok?
- Mikor nyomtatták? Akkor, amikor már mi is éltünk? Néztél amikor még csak a szüleink, nagyszüleink vagy dédszüleink éltek? Esetleg annál is régebben? Látszik a betűkön, a lapok színén, hogy régi könyvről van szó?

Zsugyel Adél
phd hallgató

Evangélikus Hittudományi Egyetem

Zsugyel Adél templomteréhez kapcsolódóan szeretnék két rövid áhitaton ill. gyermekfoglalkozáson felhasználható ötletet közölni az *Evangelizing Today's Child* című (2002, Child Evangelism Fellowship Inc.), gyermekmunkásokat segítő lapból, mindazoknak, akik szívesen elmélyülnek egy-egy kevésbé hétköznapi témában alsós gyerekekkel.

A HALÁL RÓL

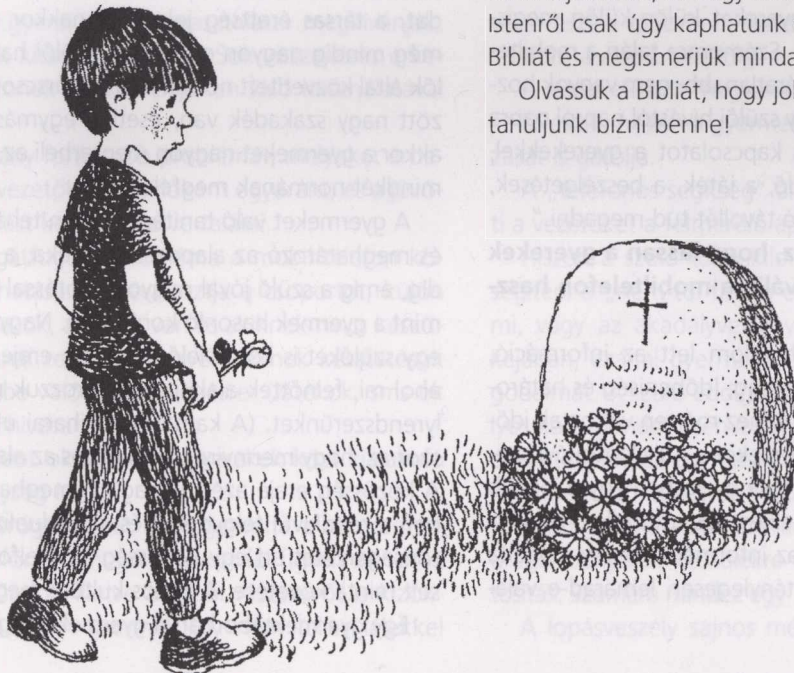
- Tárgyak: Egy gyertya vagy egy füstölő
- Igeolvasás: 2Kor 5,8

Az óra menete: (A gyertyát vagy a füstölőt a gyerekek előtt meggyújtjuk.)

Volt már köztetek valaki temetésen? Amikor meghal valaki, akkor elszáll a lelke.

A test lélek nélkül marad, a lélek pedig Jézushoz költözik a mennybe.

Egyszer meghalt egy barátom. Bár akkor nagyon hiányzott, és most is hiányzik, nem kell szomorúnak lennem. Örülhetek annak, hogy elfogadta Krisztust megváltóként, így az ő élete nem ért véget. Olyan a teste, mint ez a gyertya/füstölő, egy darabig él a Földön, illatot, meleget, fényt áraszt, és mikor a végére ér, nem marad belőle semmi. Mindenki, aki látta és érezte, aki melegedett mellette, tovább él. A lélek pedig a mennybe: haza költözik.

AZ IGAZ ISTEN

- Tárgyak: Egy Biblia és két 8x11-es fénykép, egy jól sikerült kép magunkról vagy egy barátunkról és egy kevésbé jó kép: pl. homályos, elmosódott, túl sötét, stb.
- Igeolvasás: Jn 1,1

Az óra menete: Láttatok már valaha képet az Istenről? (Adjunk lehetőséget a válaszoknak.)

Igen, már biztosan láttatok képet arról, hogy Jézus Krisztus, Isten fia hogyan nézhetett ki, de nem látunk képet Istenről – az Atyáról, vagy a Szent Lélekről.

(Megmutatjuk a jobban sikerült képet a gyerekeknek.) Mit mond el ez a kép nektek rólam/a barátomról? (Hajjunk színe, szemünk színe, bőrünk, életkorunk, stb.)

Egy fénykép megmutatja nekünk, hogy milyen a külsőnk, de sosem tudja megmutatni azt, hogy milyen emberek vagyunk valójában – hogy hogyan gondolkodunk, mi tesz boldoggá vagy mi az, ami elszomorít bennünket.

(Megmutatjuk a kevésbé jól sikerült képet.) Ez a kép ténylegesen azt mutatja, aki vagyok/a barátom? (Nem.) Mi a baj ezzel a képpel? (Adjunk teret minden lehetséges válaszra.)

Gyakran hallunk valótlan dolgokat az Istenről azoktól, akik nem ismerik őt. Ti is hallottatok olyan állításokat, amelyek nem igazak? („Nem az Isten teremtette a Földet”, „Az Isten megbüntet mindenkit” stb. Tegyük világossá a válaszokat, pl. „Igen, de egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen...” stb.)

(Megmutatjuk a Bibliát.) A Biblia az egyedüli könyv, amely megmutatja, hogy ki az Igaz Isten valójában. Elmeséli, hogy mi mindent tett az Úr az elmúlt időkben, mit fog tenni a jövőben, és hogy tőlünk mit vár. (Elo vessük Jn 1,1.) Istenről csak úgy kaphatunk valódi képet, hogy olvassuk a Bibliát és megismerjük mindazt, amit ő nekünk üzen.

Olvassuk a Bibliát, hogy jobban megismerjük őt és megtanuljunk bízni benne!

Yolanda Derstine
Evangelizing Today's Child
Fordította: JR

Mobiltelefon a gyerekek körében

Beszélgetés Garai Dóra pszichológussal

Most már szinte természetessé vált az, hogy a moziban, koncerten vagy egy esküvőn az áhítatos csendet megszakítja egy mobiltelefon sajátos, egyéni beállítású csengőhangja. (A téma önmagában is megérne egy alapos elemzést, néhány nappal ezelőtt Schiff András, világhírű, külföldön élő zongoristánk nyilatkozott arról, hogy a mobilon megszólaló rövid klasszikus bejátszásnak, például a Mozart g-moll szimfóniának: tara ram, tara ram, tara ram tam... tudják..., milyen felháborítóan kevés köze van az eredeti műhöz.)

Most azonban azt tartjuk szem előtt, hogy a mobilhasználat a gyerekek körében milyen kérdéseket vet föl – mi az, amin érdemes segítőként, szülőként vagy pedagógusként elgondolkodnunk. Sorozatunk indító beszélgetésében Garai Dóra pszichológus segít eligazodni ebben a sajátos jelenségben.

Mindenek előtt hadd idézzük néhány sort egy nyári evangélikus gyermektábor segítőtjének visszaemlékezéséből:

„A nyár egyik legszebb hete volt, bár kétségtelenül a legfárasztóbb, egyszerűen nem volt egy perc megállás sem... De csodálatos volt minden gyereket külön-külön megismerni, közel kerülni hozzájuk. Számomra talán a mobiltelefonok használata volt a legváratlanabb, nem vagyok hozzászokva ahhoz, hogy egy-egy szülői hívástól napról napra elveszítsük azt a bensőséges kapcsolatot a gyerekekkel, amit csak az együtt töltött idő, a játék, a beszélgetések, éneklések és az otthontól való távollét tud megadni.”

Elvetendő-e vagy sem az, hogy lassan a gyerekek körében is természetessé válik a mobiltelefon használata?

Az utóbbi időben óriási hatalom lett az információ, melynek kulcsfogalmai a gyorsaság, időbeniség és határozottság. A nevelési normák is ehhez mérten változtak idővel – míg régen a védő, a gyermeket a külvilágtól óvó nevelés volt természetes, jelenleg a nevelésben egyre inkább előtérbe kerül a jövőre való felkészítés attitűdje. Alapkérdés, hogy aki nem veszi fel az információszerzés diktálta gyorsaságot, kihívást, vajon ténylegesen lemarad-e valamiről.

Összességében azt érdemes megfogalmazni a mobiltelefon használata kapcsán, hogy azt elsősorban nem eldobni érdemes (hiszen annak alapfunkciója – két ember közti kapcsolat biztosítása, rövid idő alatt fontos információk megszerzésének lehetősége – mindenképpen értékes), hanem meg kell tanítani a gyermeket annak megfelelő használatára.

Hogyan „tanítható” a gyermek az általunk vélt helyes használatra akkor, amikor környezetében, a többi gyerek körében mást tapasztal?

A kisiskoláskorú gyermekek társas mezője sajátos módon rendeződik át. Hétéves korig a gyermekek legfontosabb, legerősebb kapcsolata a szülő-gyermek kapcsolat, ezt váltja fel a kortársakkal való közösség egyre erősödő hatása. Ez az *átpártolás jelensége*.

A csoportnyomás, a csoport normája lesz a követendő példa, hiszen ha a gyermek továbbra is a szülő normáihoz hasonul, akkor nem tud a kortársak szemében megfelelni. A kortárscsoport normája egyre fontosabbá válik, a 8-9-10 éves gyermek egyre inkább a kortársaival vállal szolidaritást a felnőttekkel szemben. Ez fontos fejlődési feladat, a társas érettség jele, ugyanakkor ebben a korban még mindig nagyon erőteljes a szülői hatás is. (Ha a szülők által közvetített norma és a kortárscsoport normája között nagy szakadék van, esetleg egymással ellentétesek, akkor a gyermeket nagyon megterheli az a törekvés, hogy mindkét normának megfeleljen.)

A gyermeket való tanítást illetően tehát nagyon fontos és meghatározó az alapozás időszaka, a szülői minta addig, amíg a szülő jóval nagyobb hatással van gyermekére, mint a gyermek hasonló korú társai. Nagyon meghatározó egy szülőket is körülölelő közösség ereje. Egy közösség, ahol mi, felnőttek alakítjuk, határozzuk meg saját szabályrendszerünket. (A kamaszkor viharai után derül ki sokszor az, hogy mennyire volt hatásos az alapozás időszaka.) A közösség ereje azért is nagyon meghatározó, mert ebben a rendkívül felgyorsult és individualizált világban biztonságérzetet ad egy közösség által elfogadott és képviselt minta követése. A közös kultúra megélése.

Egy gyermektáborban a gyermekek egy meghatározott

közösség, csoport tagjai. Ha az együttlét keretei meghatározottak, a gyerekek könnyen tudják tartani magukat hozzá. Ha egy csoporton kívüli „hívás” érkezik hozzájuk, akkor nem törekednek arra, hogy a csoport együttléte során keletkezett feszültségeket belül oldják meg, könnyebb a feszítő helyzetből kilépni. A gyerekeknek meg kell tanulniuk, hogy az adott problémát hogyan oldják meg helyben. Akkor és ott, a közösségen belül, a közösség segítségével.

A csoportlét kereteibe természetesen „belefér” a szülő hívása, főleg reggel vagy este, egy kisiskolás gyermek mindennapjainak intim napszakába, de ez nem jelenti az egész napos elérhetőséget, a készülék állandó hordozását!

Hódít-e napjaink márkaőrülete a mobiltelefonok használói, így a gyerekek körében is?

A gyermekközösségek rangsorát sokszor meghatározza a csoport szemében értékes javak birtoklása. Az a gyermek, aki nem rendelkezik a kívánatos tulajdonságokkal, tárgyakkal, a csoport szélére szorulhat. A csoportnorma nyomásának pedig igen nehéz ellenállni.

A jelenség egy meséhez hasonlatos.

Az említett mesében szereplő királyt városának lakói mind nagyon szeretik, mert igazságos.

A városban van egy kút, amit valaki megmérgez. Ezt követően mindazok, akik ebből a kútból isznak, megbolondulnak.

A kútból a város összes lakója iszik, kivéve a királyt. A király ugyan tudja, hogy ő az egyedüli józan ember, de a nép mégis egyedül őt tartja bolondnak. Akkor ki is valójában a bolond?

Talán ehhez a meséhez hasonlítható az a család, ahol a szülők tudatosan a tévénélküliséget választják. A gyermeket érzékenyen érintheti, hogy közösségbe kerülve nem tudja annak értékrendjét felvenni, nincs képben, nem tud hozzászólni a „mindenki által ismert” mesék, filmsorozatok vagy sztárok dolgaihoz. Azaz: őt tartják bolondnak a társai, a közösség, ahová tartozik.

Egy élő közösség, ami a szülőket is erősíti értékrendjük felvállalásában, a gyermeket is józan gondolkodásra készíti. Mindemellett az is fontos, hogy a szülő és a nevelő kellő rugalmassággal, humorral és szeretettel közeledjen a gyermekhez: nem biztos, hogy a képviselt utat a gyermek is sajátjának fogja vallani, nem biztos, hogy saját meggyőződésünk átruházható gyermekünkre – így persze az sem, hogy ismerjük az egyedüli helyes utat. (Mivel ilyen talán nem is létezik.)

Hogy hogyan tudjuk megtanítani a gyermekeinket a mobiltelefon helyes használatára? Talán itt is érvényes az a tanács: Ha másoknál valami változást szeretnél előidézni, először magadban kell ennek a változásnak a feltételeit megteremteni. Először nekünk, szülőknek, nevelőknek, felnőtteknek kell kialakítanunk mobiltelefonos szokásainkat. Kinek-kinek ízlése szerint. Hogy ne mi függjünk a telefontól, hanem tőlünk függjön, mikor s hogyan használjuk.

JR

Mobil gyerekektáborok

Az utóbbi évek gyerektábori tapasztalatai megkívánják, hogy ezt a témát kissé körbejárjuk. Sok visszajelzés érkezett a mobiltelefonok rendezvényeken való használatával kapcsolatban.

Kifejtünk néhány fontosabb problémát, melyeket érdemes átgondolni vezetőként, szülőként egyaránt, és a jövőre nézve megoldást keresni, illetve találni.

Az első és legátfogóbb probléma a mobil telefon közösségromboló hatása. Kettéválasztja a csoportot; külön klikket alkotnak azok, akiknek van és akiknek nincs készülékük. A telefontal rendelkező gyerekeknek készíttetésük sincs a közösségbe való beilleszkedésre. (Játékok, sms-ek hada, ismerősök hívásai stb.)

Alapvető gondot okoz még a gyerekek közt kialakuló versengés és irigység is.

A közösségi programokat is megzavarja a megcsörrenő, pittyegő telefon. Nemcsak a hívott fél figyelmét vonja el, hanem az előadót, illetve a többi résztvevőt is kizökenti gondolataiból. A gyermek így nem teljes lélekkel

vesz részt a táborban, hanem fél emberként, azaz egyik lába itt, a másik ott(hon).

A tábor elveszíti hagyományos jellegét.

Elveszíti, hiszen a gyermekek önállóságának kibontakozását is gátolja.

A „telefonos segítség” állandó igénybevétele kirekeszti a vezetőket a felmerülő apróbb zűrök megoldásából.

Hiszzen a szülő több kilométeres távolságból nem tud segíteni a „nem túl finom ebéd, vagy az elveszett hajgumi, vagy az akadályverseny elvesztésének” problematikájában, ezáltal gyermeke csak fölöslegesen fokozza aggodalmát. A szülő eddig is értesült arról, ha gyermeke súlyos kárt, gondot szenvedett valamiben. A „segélykiáltás” ellehetetleníti az egymás közötti, valamint az önálló problémamegoldó képesség fejlődését.

Több gyermek számára lelki terhet is jelenthet egy ilyen drága, bonyolult készülékre való túlzott figyelem-összpontosítás. Számára mindez egy „felesleges rossz” érzést okoz.

A lopásveszély sajnos még egyházi táborokban is va-

lóságos tényező, és még ha gyermekcsínyről van is szó, a telefon tulajdonosát mélyen megviseli a készülék tényleges elvesztésének átélése.

Fokozottan érdemes odafigyelnünk ezekre a gondokra; a szülőknek érdemes a táborvezetők felé fordulniuk, a táborvezetők pedig jobb, ha elérhetőbbek a szülők számára

(megadott vezetői telefonszám, illetve tábori visszahívható fülkés telefon stb.) A vezetők is nyugodtan értesítsék a szülőket ezzel a problémával kapcsolatban.

Piros Krisztina és Szuhay Zsuzsanna

Ménérd atya rajza

A Mosolygó-Eperes Erdőt nem azért nevezték így mert olyan sok lett volna benne az eper. Sőt, igencsak kevés volt, és az a kevés is jól elbújta a sűrű levelek között. Ám ez a pár igazi csoda-eper volt. Télen-nyáron ott piroslott és vidáman mosolygott az arrajárókra. Ezeket a csoda-epeket a mókás kismanó, Szamóca-Manóca teremtette, mikor látta, hogy túlságosan elharapódzott a szomorúság és elkeseredés az erdőben.

Akkoriban még sokkal több eper volt. Egészen piros volt tőlük az erdő. És mind nagyon vígan éltek. Reggel, amikor az első napsugarak megcirógatták őket vidám nevetésbe kezdtek, este az utolsó sugarak csiklandozására pedig újra kitört belőlük a kacagás, sőt napközben végrehossza nem volt a dalolásnak. Ilyenkor szelíden, lágyan csilingelt az egész erdő. Híre ment az epreknek, özönlöttek a látogatók, csodálók egyre többen és többen. Mindenki akart is vinni magával ebből a csoda-eperből, csak hogy testvéreik nélkül az elvitt eprek megnémultak, és az itt maradtak is egyre szomorúbbak lettek. Kezdték elfeledni a titkot amit Szamóca-Manóca a legelső napon rájuk bízott. Egy titok, amire elég volt rá gondolni és máris mosolyogtak. Egyre kevesebb eper volt már az erdőben, mikor Szamóca-Manóca elhatározta, hogy tennie kell valamit. Suhintott apró kis varázspálcájával és az eprecskéket azóta csak kevesen láthatják. Csupán csak azok akiknek a szívük tiszta, olyan mint a frissen hullott hó.

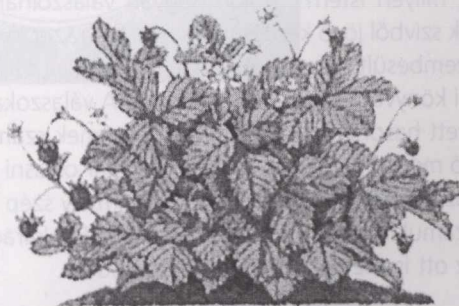
Azóta Szamóca-Manóca minden reggel körbejárja az erdőt, odamegy egyenként minden eprecskéhez és súg neki valamit, amitől a kis epernek azonnal jókedve kekedik. Csak kevesen tudják mi ez a varázsszó, hiszen csak kevesen is látják ezeket a mosolygó epeket. Pedig még mindig sokan járnak az erdőbe, idősek, gyerekek, férfiak, nők. Csak hogy legtöbben vastag szürke színű esőkabátot viselnek még a legnagyobb napsütésben is. Puha szürke fátyol takarja szemüket és a fülük is süket. Ők nem

A Mosolygó-Eperes Erdő

értik a madarak útbaigazítását, a fák beszédét, a szél sutogását, a patak gügyögését. És ezek az emberek általában nem is találkoznak a télen-nyáron mosolygó eprecskével. Leggyakrabban talán a gyerekek figyelnek fel ezekre a kis piros csodákra, mert ők sokszor otthon felejtik súlyos szürke esőkabátjukat amiben alig tudnának mozogni. Szabadon szaladgálnak a bokrok és fák között, észrevesznek minden apróságot, érdeklődéssel figyelnek minden kis mozzanást. Legtöbbször ők veszik észre a mosolygó epreket is, leguggolnak vele szemben, és akkor az eper barátságosan elmosolyodik, miközben megsúgja a kislánynak, vagy kislánynak azt a titkot amit aznap reggel Szamóca-Manóca elmondott neki. A kislány, vagy kislány pedig azon a napon még derűsebb lesz talán mint máskor. És ha a délutáni alvásból felébredve az anyukája megkérdezi: „Mit álmódtál?” majd azt válaszolja: „Eper, mosolygó eper.”- és titokzatosan elmosolyodik. Mert ő tudja a titkot.

Ha Te is az erdőben jársz, légy nagyon figyelmes, lehet, hogy éppen a közeli bokor tövében lapul egy mosolygó eprecske, és arra vár, hogy elmondhassa Neked is a titkot.

*Sala Réka, Erdélyből származó,
Budapesten tanuló egyetemi hallgató*

V. GILBERT BEERS: ÓVODÁSOK ÚJSZÖVETSÉGE

Cook Communications Ministries International Kiadó,
210 old. Ára: 1590 Ft.

Újszövetség még olvasni nem tudó gyermekek számára, mely nekik való történeteket tartalmaz, és jellemformáló értékeket közvetít. Teresa Walsh szép illusztrációi biztosan lekötik a mozgékony apróságokat. De valljon maga a szerző a továbbiakban: „Az Óvodások Újszövetsége tapintatos szeretettel halad végig az Ige fő hangsúlyain. Kedves hangon szólítja meg öledbe ülő óvodás gyermekedet, miközben hűen tükrözi az Ige kulcsfontosságú tanításait. Az Újszövetség legfontosabb hitelvei így tapintattal és szeretettel jutnak el az óvodás gyermekek szívébe és értelmébe. Ezáltal formálódik a keresztyén jellem.”

A könyv jól felhasználható az óvodások között végzett hitoktatásban, gyermek bibliakörök tartásában.

SZULA EDIT: ARANYKÖNYV.

KEDVENC BIBLIAI TÖRTÉNETEIM

Visual Games és Fruit Line Kiadó,

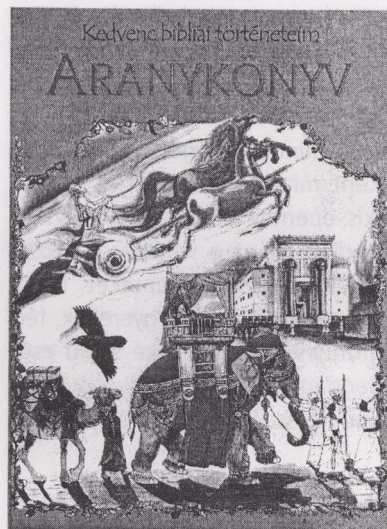
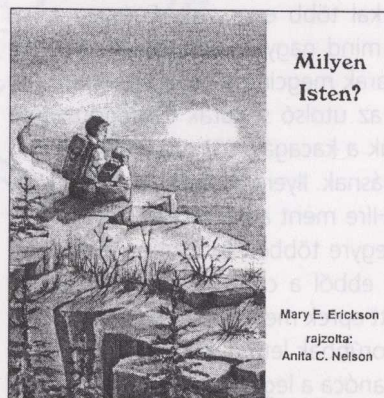
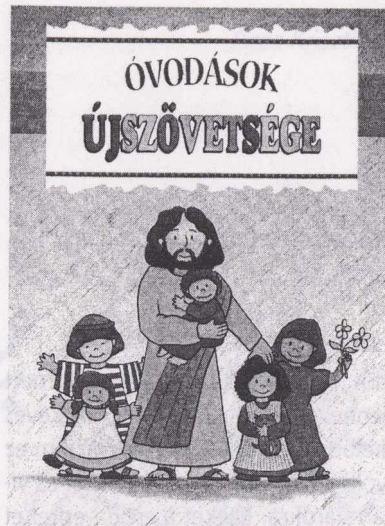
Ószövetségi könyvek: 890 Ft, Újszövetség: 2400 Ft.

Könyvsorozat, mely az Ószövetséget nagyobb történelmi szakaszok alapján több könyvben, az Újszövetséget Pál apostol haláláig egy könyvben mutatja be. Az író könyveit, melyeket bibliai olvasókönyveknek lehetne nevezni, maga illusztrálta színes, korhű képekkel. Ez a könyvsorozat már olvasni jól tudó felsősöknek készült, hiszen egy-egy történet 2-3 oldalt is kitesz a képekkel együtt.

MARY E. ERICKSON: MILYEN ISTEN?

David C. Cook Foundation, 32 old. Ára: 390 Ft.

„Anyu, milyen Isten?” Vajon hogyan válaszolnánk gyermekünk szívből jövő kérdésére? – veti fel a szerző, aki maga is szembesült ezzel a kihívással, ezért találta fontosnak megírni könyvét ebben a témakörben. A válaszokat a Bibliából vett hasonlatokkal adja meg, gyermek számára felfogható módon, szép illusztrációkkal. Már olvasni tudó alsó tagozatos korosztálynak való könyv, mely szép ajándék lehet számukra hittanórán, például a közelgő karácsonyra, vagy az ott is megünnepelt születésnapokra.

V. GILBERT BEERS: AZ ÉN KÉPES BIBLIÁM

The Bible League Kiadó, 190 old. Ára: 2400 Ft.

Óvodáskorú és kisiskolás gyermekek számára készült képes Biblia, mely színes és elgondolkodtató bibliai képeket tartalmaz. A könyv minden oldalán egy-egy bibliai történetet olvashatunk a gyermekek nyelvén megfogalmazva. Az olvasottak elmélyítésében egyfelől a Mit látsz a képen? cím alatt összegyűjtött kérdések segítik a gyereket a képek feldolgozásában, értelmezésében, másfelől az Együtt töltött idő részben megtalálható kérdések, melyek a felnőtt és gyermek közös beszélgetéséhez adnak kiindulópontokat.

A könyv végén módszertani útmutatót is találunk a könyv használatához.

Végezetül szólaljon meg maga a szerző, a könyv előszavából idézek: „Minden másnál fontosabb, hogy ez a könyv segíteni fog neked és a gyermekednek is abban, hogy megértsétek és másoknak is beszéljétek Isten Igéjéről. Abban is segít majd, hogy a gyermek tanuljon az Úr Jézus Krisztusról. A legfőbb imádságunk az, hogy gyermekedben szeretet alakuljon ki Isten Igéje iránt és szeresse a Megváltót.”

Otthoni beszélgetésekhez, kiscsoportos foglalkozásokhoz ajánlott.

MIKLYA ZSOLT: FÜLEDEN BE, SZÁDON KI...

BIBLIAI TALÁLÓSOK 1.

Egyesült Protestáns Egyház Paraklétosz Kiadó, 2003.

Ára: 390 Ft.

Izgalmas találós kérdések gyűjteménye, mely az Ószövetség egészét átfogja. Mindazok számára élményt jelent a válaszok kitalálása, akik már alapvető ismeretekkel rendelkeznek az Ószövetséggel kapcsolatosan, tehát ismerik a főbb történetek szereplőit. Így főként a tizenéveseknek ajánlott ez a füzet, de kisebbek részére is feladható egy-egy kérdés az éppen tanultakkal kapcsolatban. Hittanórákra, gyermek bibliakörökre, játékos gyülekezeti alkalmaikra, mint például gyermeknapok, vetélkedők, jó segítségül szolgálhat. Családi körben is „kikérdezhetjük” egymást ószövetségi bibliaismeretből, mely megszépíthet egy esős őszi vagy sötét téli délutánt.

Balog Eszter

Gyermekek a múzeumban

Az Evangélikus Országos Múzeum a 2003–2004-es tanévben is elindítja gyermekprogramját a 6-12 éves gyerekek számára. A foglalkozásokon a gyermekek a múzeum tárgyain keresztül egyháztörténeti, hitbeli, művészeti, technikai kérdésekkel találkoznak, s a tanultakat általában kézműves foglalkozásokon élményszerűvé tehetik. Az idei tanév újdonsága, hogy a képző- és iparművészeti ágak is bekapcsolódnak. A foglalkozásokat részben meghívott vendégek, részben múzeumunk munkatársai vezetik. Alkalmaink szombatonként 10 órakor kezdődnek.

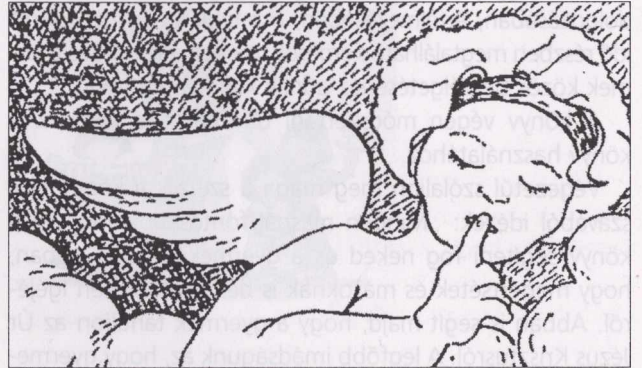
Programok

- 2003. 11. 08. Oltárképek (festés)
- 2003. 11. 29. Betlehemes (terménybábok)
- 2004. 01. 29. Szimbólumok (fémlemez-domborítás)
- 2004. 02. 21. Hit és irodalom (játékos verselés)
- 2004. 03. 20. Muzsikálás (hangszerkészítés)
- 2004. 04. 24. Passiójáték (jelmezkészítés)

A teljes programra bérlet váltható a múzeum pénztárában. A bérlet ára: 1500 Ft.

Egy családból érkező második, harmadik ... gyermek számára 700 Ft.

A jelentkezéseket várjuk a 06 1 317-4173-as telefonszámon, vagy személyesen: EOM Budapest, Deák tér 4.

Galgóczi Olivér rajza

A sárkány legyőzése

Az alábbi vetélkedőt gyerekcsendesnapok, hétfégi kirándulások délutáni programjaként ajánlom. A feladatok természetesen rugalmasan átalakíthatók, a körülményektől, lehetőségektől függően mással helyettesíthetők. Ha van rá mód, a történet keretjátékkal kiegészíthető, melyben a király is megjelenik a jelmezbe öltözött játékvezető-kancellár mellett. A zsűrit alkothatja a főkincstárnok, főpék-mester és a hadvezér.

Boda Zsuzsa

ALAPSITUÁCIÓ

Nekeresd országban a király szomorúan üldögél királyi trónusán. A hétfejű sárkány elrabolta egyetlen, gyönyörűséges lányát. Ki is doboltatta szerte az országban, hogy annak adja lányát és fele királyságát, aki elpusztítja a sárkányt, a lányát pedig élve visszahozza. Mivel a feladat veszélyes, a temetés drága és az idő szorít, előtte háziversenyt hirdetett meg a jelentkezőknek.

Mielőtt a szélkakas kettőt fordulna a torony tetején jó reggelt kukorékolva, jönnek is a királyfiak és segédjeik szépen sorban.

A király számba is veszi a kancellárjával a vitéz bajnokokat.

Előzetes feladat: csoportalkotás + névválasztás.

1. A sárkány első feje szinte legyőzhetetlen. Ennek csak egyetlen módja létezik: olyan címeres pajszot kell elkészíteni, amely a csapat nevéhez is kötődik. Így, amikor meglátja a mintás harci eszközt, a sárkány összezavarodik és legyőzhetővé válik. Első próbaképp ezt kell elkészíteni!

(Hozzávalók: ollók, ragasztók, rajzlapok, színes papírok, filctollak, ceruza, radír.)

2. Titkos forrásból tudjuk, hogy a sárkány második feje nem bírja elviselni a csapatindulót. Második próbaképp a csapat írjon saját indulót!

(Hozzávalók: papír, toll.)

3. A harmadik fej csak a kirakók kirakásához nem ért. Bizalmas forrásból tudjuk, hogy ezt nagyon titkolja, ezért először mindig megpróbálja, de egy idő után feladja és

megeszi ellenfelét. Ezért meg kell vizsgálni, a jelöltek esélyesek-e az életben maradásra, vagyis 4 perc alatt ki tudják-e rakni a feladatot.

(Hozzávalók: a csapatok számával egyező számú kirakó.)

Ez a feladat helyettesíthető pl. papírhajó-hajtogató versennyel.

4. A negyedik fej figyelmét csak a képregények tudják elterelni. Amíg azt nézi, le lehet nyisszantani. Feladat tehát vécépapírlapokra egy 6 részből álló képregény elkészítése a játékvezető által meghatározott témában.

(Hozzávalók: vécépapír-gurigák, tollak.)

5. Az ötödik fej többszörösen díjnyertes koszorús költő. Hogy a sírjára is kerülhessen egy koszorú, az egyetlen megoldás egy általa írt versnél jobb írása. Ez csak úgy sikerülhet, ha az általa hallani sem bírt szavak bekerülnek a versbe. (A szavakat is kémeink jelentették.)

A szavak: sárkány, király, alma, szellő, sál, fazék, királylány.

(Hozzávalók: papír, tollak.)

6. A hatodik fej megsemmisítéséhez sok energia szükséges, mert híres „body-builder”. Mint tudjuk, a legtöbb vitamin a gyümölcsökben van, ezért gyümölcssaláta készítése a feladat.

(Hozzávalók: banán, kivi, narancs, alma, konzerves gyümölcs, kések, cukor, tálak.)

7. A hetedik fej gyenge pontja a színdarabok. Feladat tehát „A sárkány legyőzése” című jelmezes jelenet (lehet pantomim is) elkészítése.

Szobában játszható csoportos játékok

ZÖTYÖGŐS

5 éves kortól ajánljuk, 6-20 gyermek játszhatja.
Szükséges kellékek: ahány gyermek, annyi szék.

A székeket nagyon szorosan állítsuk körbe. Mindenki leül, kivéve egy gyereket, aki középre áll. A játékvezető indítására mindenki próbál egy székkal jobbra átülni, majd tovább megint, ha megürrült a szék. A középen álló részt keresve próbál leülni, a mindig „vándorló” üres székre. Ha ez sikerült neki, akkor a tőle balra ülő gyermek kerül közepre és újra megy a játék. Kis helyen játszható, izgalmas, megmozgató játék.

PAPUCSKERGETŐ

5 éves kortól ajánljuk, 12-25 gyermek játszhatja.
Fontos kellék: 1 tornacipő vagy papucs.

A gyermekek szoros körben ülnek a földre, és felhúzzák a lábukat, hogy alatta hosszú alagút keletkezzen. Az egyikük a körön kívül áll, ő a kergető, a többi a kezét a lába alatt tartva a cipőt adja tovább. Ezt kizárólag csakis a szomszédjainak adhatja, vagy oda vagy vissza.

Találós kérdések

Erős állat, mint a ló,
Szamárforma termet,
Hátára nyereg való,
Ha nem cipel terhet.

őszvér

Sivatagban vezet útja,
Hátán málhája és púpja.

teve

Nyírják, mégse haja nő,
Tűri, hogy levágják,
Javát páskaáldozatként
lakomának szánták.

bárány

Izraelben útálatos,
Pedig máshol
Szalonnája kívánatos.

piszta

Pénze van, de némán tátog,
Nem tud adni-venni,
Ha kifogják, akkor mégis
Piacra fog menni.

hal

A kergető igyekszik elfogni a cipőt, ezért figyelemmel kíséri hollétét, utána fut és megfogja azt. Akinél megfogja, az lesz az új kergető.

Izgalmas hangulatot keltő játék. Kis helyigényű.

LÉGYFOGÓ

4 éves kortól ajánljuk 6-25 gyermek játszhatja.
Szükséges kellék: újság.

Egy gyermek székre ül, ő a nagymama vagy a nagyapa. Kezében újságot tart, és úgy tesz, mintha olvasni akarna. Nem tud azonban olvasni, mert körülötte settenkednek és állandóan zavarják a legyek (4-5 gyermek). Hol a nyakára, vállára szállnak, vagyis ott megérintik.

A nagymama az egyik kezével utánuk kap, és igyekszik valamelyiket elfogni. Ha ez sikerül, akkor helyet cserél vele és átadja az újságot. A legyek azon igyekeznek, hogy ne tudják őket elfogni. Akarattal elfogatni magát nem érvényes.

Nevettető és mozgékony játék.

(Összeállításunkat Deák Ildikó, a Kisdéak Evangélikus Óvoda vezető óvónője készítette).

Szilaszirtre rakja fészket,
Magasra száll, onnan néz szét,
Aztán hirtelen lecsap.
Karmai közt áldozat.

ses

Korán kiált, azt mondják,
Jelzi a napot,
Egyszer meg egy tanítványt
Jól megríkatott.

kakas

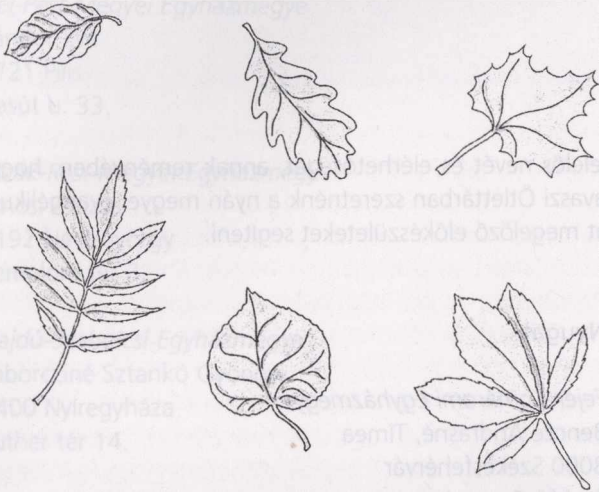
Királysága nem vitás,
Bár sörényes, nem koronás.

oroszlán

Válogatás Miklya Zsolt: *Füleden be, szádon ki – Bibliai találósok 1.* (Kepe, Kiskunfélegyháza 2003) című könyvéből.

Az erdők-mezők októberi színpompáját novemberben felváltja az egyre csupaszabb és kopárabb látvány, a levelek egy darabig még őrzik színüket az avarban, míg össze nem érik egységes sötétbarnává a fáról lehullott levelek tömege. Az időben „kimentett” levelek azonban otthon is őrzik színüket – az alábbi levél-memóriajátékot azoknak ajánljuk, akik szeretnek gyönyörködni az őszi színek harmóniájában!

A memóriajátékot biztosan sokan ismerik, de talán kevesen játszották eddig levélkártyákkal.

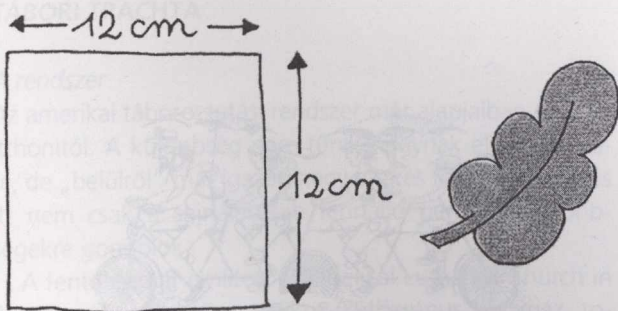
Gyűjtsünk leveleket az udvarról, erdőből vagy a játszótérről!

Ahhoz, hogy utána fel tudjuk használni az összegyűlt leveleket, le kell préselnünk őket egyenként. Használjunk régi telefonkönyvet vagy régi, vastag katalógust, mert a levelek esetleg színt eresztenek, néha pedig hullámossá tehetik az oldalakat. A leveleket tegyük az oldalak közé, és egy nehezéket helyezünk a könyvre! Két hét alatt a levelek laposra préselődnek és megszáradnak.

Készítsünk elő minél több különböző színű és formájú levelet, mindegyikből kettőt. (Lehetőleg húsz párat.)

Ezután vágjunk ki erős kartonpapírból mindegyik levélhez 12×12 cm-es négyzetlapot!

Ragasszuk mindegyik lapra egy levelet.

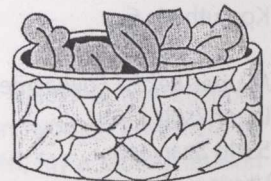
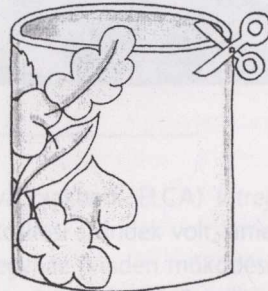
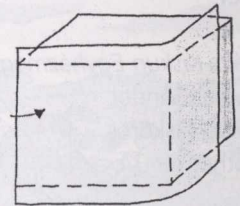
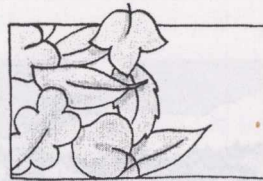
A játékszabály

A kártyákat óvatosan összekeverjük, utána arccal lefelé fordítva az asztalra tesszük. A résztvevők sorban egymás után két-két kártyát megfordíthatnak. Aki két egyformát talál, megtarthatja őket, és mindaddig folytathatja a játékot, amíg egymást követően két különböző kártyát nem talál. Ezeket lefordítva vissza kell tennie az asztalra. Ezután a következő játékoson a sor.

Az lesz a győztes, akinek a legtöbb páros kártyája van.

A memóriakártyákat szép díszdobozban is tárolhatjuk, üres sajtos- vagy konzervdobozokat felhasználva. A préselt leveleket ragasszuk egy színes papírra, a papírral pedig vonjuk be a dobozt.

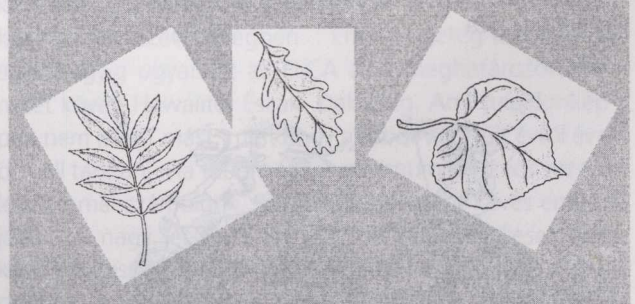
A játék eredeti leírása a *Száz ötlet, száz új játék* (Ciceró Könyvkiadó, 1989, Ravensburger Buchverlag, Otto Maier GmbH) című könyv 132–133. oldalán található.

LEVELEK A KÉPESLAPOKON

Ötletünk: Az *Ötlettár* következő, adventi számában sok érdekes ötletet adunk az ünnepi készülődéshez – képeslap és mécses készítéséhez. Mindehhez érdemes minél több színes falevelet gyűjteni és préselve tárolni!

JR

HÍREK, BESZÁMOLÓK

MEGYEI GYERMEKMUNKA FELELŐSÖK

Az alábbiakban szeretnénk közölni minden megyei gyermekfelelős nevét és elérhetőségét, annak reményében, hogy egymás munkájáról ezáltal is könnyebben értesülhessünk. A tavasi Ötlettárban szeretnénk a nyári megyei evangélikus gyermektáborokról egy részletes összeállítást készíteni, a nyarat megelőző előkészületeket segíteni.

Dél

Bács-Kiskun Egyházmegye

Farkas Sándor
6200 Kiskőrös
Luther tér 3/c

Kelet-Békési Egyházmegye

Bátovszky Gábor
5650 Mezőberény
Kossuth tér 6.

Nyugat-Békési Egyházmegye

Lázár Zsolt
5540 Szarvas
Vasút u. 10.

Pesti Egyházmegye

Tamási Tamásné, Zsóka
1147 Budapest
Lőcsey út 32.

Tolna-Baranyai Egyházmegye

Aradi András
7200 Dombóvár
Bezerédi u. 1/a

Nyugat

Fejér-Komáromi Egyházmegye

Bencze Andrásné, Tímea
8000 Székesfehérvár
Szekfű Gy. u. 1.

Győr-Soproni Egyházmegye

Budaker Dóra
9401 Sopron
Széchenyi tér 11.

Somogy-Zalai Egyházmegye

Giczy Nikolett
9737 Bük
Kossuth u. 61.

Veszprémi Egyházmegye

Hanga Kinga Dalma
8191 Öskü
Fő u. 8.

Észak

Borsod-Hevesi Egyházmegye

Tóth Melinda

3600 Ózd

Damjanich u. 152.

Budai Egyházmegye

(Balog Eszter hamarosan

új jelöltnek adja át a posztot.)

Dél-Pest Megyei Egyházmegye

Sándor Éva

2721 Pilis

Vasút u. 33.

Észak-Pest Megyei Egyházmegye

Jánosi Zsuzsa

2192 Hévízgyörgy

Templom tér 3.

Hajdú-Szabolcsi Egyházmegye

Laborcziné Sztankó Gyöngyi

4400 Nyíregyháza

Luther tér 14.

Nógrádi Egyházmegye

Tóth Attila

3043 Egyházasdengeleg

Rákóczi út 31.

Csak remélni tudom, hogy evangélikus gyermektáboraink nagy népszerűségnek örvendenek.

Hogy az otthonukba hazatérő gyerekek – ha nem is egy életre – de legalább egy évre szóló élményt visznek magukkal. Evangéliumot mindenképp előttük. Az alábbi írások Bedecs András és Balázs Viktória evangélikus teológus hallgatók tollából valók. Célunk nem összehasonlítani a magyar és az amerikai rendszert, hanem megfontoltan buzdítani és ötletet nyerni egymástól. Hiszen gyermekmunkás-ként mindannyian egy célért fáradozunk! (Fáradozunk?)

JR

TÁBORI TRACHTA

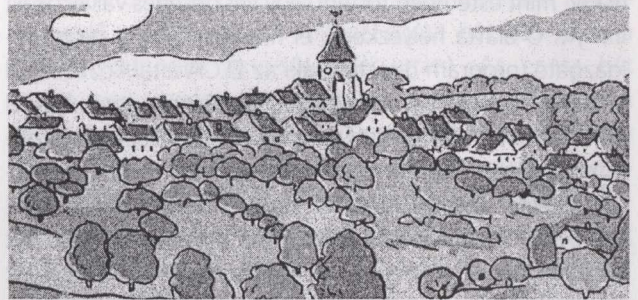
A rendszer

Az amerikai táboroztatási rendszer már alapjaiban eltér az itthonitól. A különbség nem tűnik nagyknak első ránézésre, de „belülről” már igazán nagy eltérés tapasztalható, és itt nem csak a sajnálatosan fennálló pénzügyi különbségekre gondolok.

A fentebb már említett Evangelical Lutheran Church in America (Amerikai Evangélikus (Lutheránus) Egyház, to-

EVANGÉLIKUS GYERMEKPROGRAMOK 2004-BEN

- Országos bábverseny: 2004. február 28.
- 13. Országos Evangélikus Hittanverseny:
 1. A gyülekezeti versenyek lebonyolításának határideje: 2004. február 21.
 2. Megyei verseny: 2004. március 20.
 3. Országos döntő: 2004. március 27. (Budapest, Deák téri Gimnázium)
- Gyermeknap: 2004. május 22. (helyszíne megbeszélés alatt áll)
- Szélerőzsa Országos Evangélikus Ifjúsági Találkozó: 2004. július 21–25. (Tata)
- Országos Gyermektábor: 2004. augusztus 1–7. (Piliscsaba)

vábbiakban: ELCA) létrejöttének alapja is egy központosítási szándék volt, amely tisztán nyomon követhető az egyház minden működési területén, így a táboroztatáson is. A körülbelül 6 millió (megkeresztelt) tagot számláló egyházban mintegy 8-9 százezer iskoláskorú gyermek található. Ennek fényében talán kijelenthető, hogy nem kis feladat hárul azokra az emberekre, akik az ELCA-n belül a „táboroztatási csoportban” dolgoznak. Erre a munkára egy alig 20 fős csoportot állítottak fel, amelynek egyetlen feladata az egész évben folyamatosan (!) zajló táboroztatás koordinálása. Az Egyesült Államokban több mint 200 egész nyáron működő tábor van. Kis iróniával: sok kicsi Zánka, Csillebérc és Győrújbarát- természetesen gyökeresen más szellemiségben... Eme rengeteg tábor pedig egytől-egyig ugyanazt az ELCA által meghatározott menetet követi Hawaiiától Észak- Dakotáig. Ami tulajdonképpen nem jelent mást, mint hogy a tábor vezetőit évről-évre be kell tanítani. Ha táboronként minimum húsz fős vezetői létszámmal számolunk, akkor az ugye nem kevés embert jelent. A nagy létszám ellenére mondhatni teljesen zökkenőmentesen képesek kialakítani és végrehajtani a programot. A nagy titok: minden évben kikérik a „counse-

lor"-ok véleményét, tapasztalatait. (counselor: a tulajdonképpen vezető, aki a táborozókkal közvetlenül kapcsolatba kerül). Ez már több ezer lelkes kreatív fiatal (19 éves kortól 30-ig) véleményének, tapasztalatának, ötleteinek valóságos arzenálját tárja az ELCA elé... Ez már bizony a bőség zavara, amire kézenfekvő megoldás, hogy az egyes táborok sajátosságait külön kiemelik, így egyfajta markáns jellegzetessége van minden tábornak, ellentétben Zánkával, Csillebérccel, stb. Ez adódhat földrajzi adottságoktól kezdve egészen a tábor igazgatójának ötletein keresztül a táborban található öreg fa köré kiépített kerettörténetig. Az emberi fantázia végtelenségét mondhatni „kegyetlenül” kihasználják a meglévő keretek között...

A tábor

Élén a tábor igazgatója áll, aki valamilyen formában „ura és parancsolója” a tábornak, sőt lehet tulajdonosa is. Feladata a tábor (szép magyar szóval élve) menedzselése, így az ELCA-tól kapott támogatáson kívüli anyagiak és a munkaerő előteremtése, valamint a tábor üzemeltetése. Érdekes, hogy legtöbb esetben egy teljesen nonprofit (vagy, mint estemben történt) egy veszteséges vállalkozást irányít. Ő alatta helyezkedik el hierarchiában a programigazgató (program director), aki az ELCA által közvetlenül kinevezett, diplomás munkatárs. Tulajdonképpen ő felel az ELCA által előkészített terv megvalósításáért. A programigazgató támaszra is számíthat az ún. assistant program director személyében, aki amolyan összekötő szerepet tölt be a fölötté állók és a nála kissé alacsonyabb pozíciót betöltő counselor-ok között. A counselor-okra épül az egész rendszer, hiszen – mint már fentebb említettem – ők érintkeznek közvetlenül a gyerekekkel, tehát az ő feladatuk igazán a táboroztatás, valamint minden úgymond „piszkos munka”. Én egy Minnesota állambeli táborban voltam, melynek neve Shetek Lutheran Ministries ill. Bible Camp. A többnevűség oka: a tábor több lábon áll, mivel fenntart egy kisebb szállodat, ahova környező gyülekezet járnak legfőképp nyaralni (recreation center). Egy gyönyörű tó szigetén található a tábor, a helyiek (ha már a magyar példánál tartunk) Velencei-tava (habár Minnesotát a tízezer tó államának mondják). Tehát a csodaszép környezet adott egy tökéletes nyaraláshoz. Ha még hozzáteszem, hogy még mi minden található Shetek-ben, akkor elvileg ez jóval többet kell, hogy nyújtson egy gyerekeknek: a teljesen felszerelt sportcsarnok, tiszta, jól karbantartott faházak, húsznál több gépjármű (személyautó, kisbusz, nagybusz, kistraktor, nagytraktor, golfautók) számomra kicsit tökéletesnek, utópikusnak tetszett. Ez a kép a hétvégéken változott bennem a leginkább, mikor is ki kellett takarítani az egész táborot. Akkor valahogy már nem voltam oda sem a sportcsarnokért, sem a kocsikért... Itt szeretném hangsúlyozni, hogy Shetek a második legkisebb költségvetéssel dolgozik az összes tábor büdzséjét tekintve. Az ELCA támogatását leginkább a környező gyülekezeti tagok adományaival tudják kiegészíteni. Mi

egy egész hétvégés programbemutatót tartottunk, éppen a környező gyülekezetek tagjai, valamint a környéken lakók és nyaralók számára. A nap fénypontja egy árverés volt (tartott vagy négy órán keresztül), ahol a szintén a gyülekezeti tagok által készített takarókra, hímzésekre, stb. lehetett licitálni. Volt, aki a saját maga által készített takarót 600 dollárért vette „vissza” (1 USD= kb. 235 HUF). Majdnem 30 ezer dollár bevétellel zártuk a napot. Számomra ez kicsit több volt, mint meglepő: közgazdasági végzettség nélkül is bátran állíthatom, hogy egy átlagos amerikai sem költ 600 dollárt ágyneműre.

Gyerekek

Ők voltak igazán megdöbbenőek, ugyanis nagyon kellemesen csalódtam az átlag amerikai gyerekekben. Az itthoni rendszert alapul véve elsős általános iskolástól második gimnazistáig „jutott” nekem minden „évjárat”. Talán a 12-16 éves korosztály jelentette az egyetlen kihívás (természetesen az automata sebességváltón és étrenden kívül). Én ezt a korosztályt tartottam ill. tartom a legfogékonyabbnak. A tinédzser korú fiatalok számára egyrészt nagyon könnyű jó hangulatot biztosítani, másrészt nagyon nehéz pontosan közvetíteni az evangélium üzenetét. Ugyanis az alapvető koncepció, hogy ha egy gyerek ezt (vagy bármelyik más evangélikus) a tábort választotta, akkor jól kell, hogy érezze magát. A vendéget ki kell szolgálni – mondhatnánk, ez mindenhol így van. Még ha ennek az is volt az ára, hogy a fejem tetejétől a talpamig kék tempera borítson. Néha nem kicsit tették próbára a tűrőképességemet és/vagy humorérzékemet. Ez nem azt jelentette, hogy amolyan bohócként kellett egész nap ugrálnunk, és néhány bukfenc között tartottunk egy hittanórát vagy áhitatot. Ez egyfajta járuléka volt a „mosolygós minnesota-i életformának”. Ennek ellenére egyszer sem éreztem magam kényelmetlenül, bár az igazsághoz hozzátartozik, hogy úgymond kapható vagyok a mókára. Tehát összességül tényleg csak azt tudom mondani, hogy a gyerekek bizony ott is gyerekek, csak más nyelven beszélnek.

○ Egy átlagos héten vasárnap kora délután megérkezett

a turnus, ami legkevesebb száz táborozót jelentett. Minden nap percre pontosan be volt osztva, sőt minden napnak volt valami különleges jelzője is, amely természetesen meghatározta az egész programot, így például a már említett kékre mázolságom értelemszerűen kapcsolható egy kék naphoz (blue - day), ami éppen egy gyönyörű verőfényes keddre esett (Tuesday), amely így „Blue’sday”, kék napja lett... De emellett – a teljesség igénye nélkül – volt még ’80-as évek napja, cowboy-nap, Krisztus katonája-nap, szőke-nap, születésnap (mindenkinek aznap ünnepeztük a születésnapját), stb. Meg kell említenem, hogy minden táborban található egy kisebb ruhatár, mindenféle régi, kidobott- kinőtt, egyszerűen fölöslegessé vált ruhákból bármikor előállíthatjuk a megfelelő kollekciót. Kik találták ki ezeket a napokat? Nos igen, az ELCA természetesen adott néhány tippet az előzetesen minden vezető számára kiadott mappájában (kb 100 oldal, mely anyag szinte mindenre nyújt megfelelő választ- persze akadnak kivételek), de ilyenkor, egy adott nap összeállításakor jött igazán elő a vezetők (értsd: counselor-ok) néha tényleg hajmeresztő ötletessége. Ezzel párhuzamosan, mint Biblia- tábor, kellett a „normális” kerékvágásban maradni, azaz megfelelő lekövetést is biztosítani. Rendkívül érdekesnek és könnyen alkalmazhatónak tartom a kint tapasztalt módszert: minden napnak megvolt a maga témája, így hétfőként a szeretetről, keddenként a Isten életünkre kifejtett áldásáról, szerdánként a megbocsátásról, csütörtökönként az egyházzal, mint összegyűjtött nyájról, pénteken pedig a küldetésről, küldetésstudatról beszélgettünk a gyerekekkel. Nem véletlenül használom a beszélgetés szót, hiszen nagyon fontosnak tekintetem mindvégig azt, hogy mindig mindenről véleményt formáljanak és ki is nyilvánítsák azt. A napi témák ráhangolódásként mindig megjelentek a reggeli áhítatokban, egy ún. „skit” (kis színjáték) formájában. Általában egy a témához kapcsolódó tanulságos történetet adtunk elő a mindennapi életből, de mindig úgy, hogy mindenki számára világossá váljon a „skit”-ben elrejtett üzenet (és hogyan lett volna a mi kis mappákban minden napra egy ELCA „skit-ajánlat”). Ezenkívül természetesen a napi programot színesítette még egy csapatépítő jel-

legű játék (challenge cours), amely egy ténylegesen vicces, külső megfigyelő számára gyerekes játék. De célja „véresen” komoly volt, hiszen tényleg összecsiszolt, vagy néha bizony kovácsolta az adott társaságot. Állandó napi tevékenység volt egy környezetismeret óra is, ahol sok érdekeset tanulhattak a táborozók a természet rendjétől, a tájoláson, a környezetvédelmen keresztül a motorcsónak helyes olajcseréig. Életem egyik legszifrérebb élménye kapcsolódik egy ilyen olajcseréhez: ugye tetőtől talpig kék (ami amúgy sem megy a szememhez) temperától ragyogva derékig álltam a vízben, miközben magyaráztam kedves táborozóimnak az olaj szennyező hatásairól, többen elkezdtek fényképezni a körülöttem szépen gyűrűzni kezdő szép tengerészkek festéket... hmm... Egyébként természetes anyagokból készült a festék, azonnal megnyugtattam mindenkit.

Minden csütörtökön volt egy musical amit mi vezetők írtunk, énekeltünk, rendeztük, hangszereltünk és adtunk elő. Természetesen kapcsolódott az egész hetes témához. Számomra a legszebb, legmélyebb érzéseket kiváltó program a szintén általunk előadott passiótörténet volt. Egy narrátor kíséretében az egész tábor területén megelevedő „Christ Walk” volt az egész hét csúcspontja (szintén csütörtök este-sötétedés után). Az egész hét meglátásom szerint erre az egy-másfél órára volt igazán kihegyezve. Nem volt egy olyan csütörtök estém se, hogy ne keresett volna meg egy vagy több táborozó megosztani velem a gondolatait. De ezzel a hálás feladattal minden egyes vezető szembenézett minden egyes csütörtök este. Nem tudok rá jobb szót: fantasztikus volt.

Mivel több fajta tábor volt, így mindig más hatások értek engem, csakúgy mint a született amerikai vezetőket. Részt vettem a „szokásos” Biblia- táboron kívül zenei, sport, nagyszülő- unoka (!), SOS (handycap-es) táborokban, valamint egy egyhetes kenutúrában (miután kiderült, hogy mit is tud a magyar kajak-kenu...).

Oldalakat tudnék még írni élményekről, tapasztalatokról, így örömmel válaszolok bármilyen felmerülő kérdésre. Elérhetőségem gyanánt álljon itt egy e-mail cím: bedecsandris@mailbox.hu

Bedecs András

Szeretnénk köszönetet mondani a Magyarországi Evangélikus Egyháznak valamint az Amerikai Evangélikus (Lutheránus) Egyháznak (ELCA) a lehetőségért, hogy az idei nyarat négyen az Amerikai Egyesült Államokban, különböző evangélikus táborokban tölthettük vezetőként. Szívből köszönjük a rengeteg élményt és tapasztalatot, a felejthetetlen nyarat!

Győri Gábor Dávid, Magyarai Márton, Kondella Mihály, Bedecs András

HAVEROK, BULI, FANTA – AVAGY EGY AMERIKAI BESZÁMOLÓ MARGÓJÁRA

Véletlen egybeesés.

A napokban kezdtem olvasni K. Douglass: Új reformáció című könyvét, –amit ezúton ajánlok mindenki figyelmébe!– és igazán megdöbbentem. András barátom beszámolóját olvasva rögtön e könyv üzenete jutott az eszembe. Hogy miért?

Nos.

Az elején szeretném leszögezni, hogy nem vagyok Amerika „mániás”. Nem azért hordok farmer nadrágot, mert ők már az 1800-as évek óta azt viselik. Nem azért iszom kólát, mert a reklámban szereplő fiú, aki kihordja az irodában dolgozó lányoknak a jéghideg frissítőt, olyan vadítóan néz ki, hogy még a többgyermekes anyák is lefordítják családi fotóikat az íróasztalon.

Ennek ellenére most azt gondolom, van mit tanulnunk! És azt hiszem, jelen esetben tőlük.

Hiszen hányszor csináltuk már, hogy az egymástól távol élő nagypapa az unokájával együtt tölthet egy hetet, ráadásul egyházunk által szervezett táborban? Vagy hányszor tettük még kötetlenebbé az egyes napokat? Például azzal, hogy meghirdetjük a „milyen napok” című sorozatot? Észrevesszük, hogy mennyire missziói terület egy-egy hét?

Folytathatnám a sort. Ötlet, kreativitás, olykor téma hiány. Elővesszük a régi, jól bevált sémát, és azzal már senki sem foglalkozik, hogy időt álló-e vagy sem.

Ne értsenek félre!

Nem önökről beszélek, akik ezt a kis gondolatsort olvassák. Beszélek magamról, és azokról, akik az egész éves hajsza után az ifjúsági és gyermek táborra hajlamosak úgy tekinteni, hogy eddig is megvolt, most is meglesz.

De éppen ezt a szemléletet kell a továbbiakban mellőznünk! Hiszen a mai fiatalok, gyerekek egy sokkal felgy-

orsultabb világban élnek, mint amilyenben mi éltünk. A mobiltelefon és az internet korszakában nem biztos, hogy kielégíti őket az, hogy rajzolunk, vagy sorsversenyt játszunk. Valami új, valami más kell.

Itt van tehát a kérdés: hogyan tehetnénk vonzóbbá egyházi táborainkat? Hogy ne „csak” megszokásból jöjjenek a gyerekek vagy azért, hogy egy hétig megússzák az otthoni munka, nyáron jóval inkább felkínálkozó lehetőségét.

Szeretném leszögezni. Lehet, hogy csak én rendelkezem negatív tapasztalatokkal. Lehet, hogy mindenütt az országban remekül sikerültek a nyári táborok. Mindenki nagyon felkészült volt, és egy egész hátizsákra való ötlettel rendelkeztek a tábor szervező kollégák. De ha csak egy valaki magára ismert a leírtak alapján, akkor talán egyetért velem abban, hogy muszáj megreformálnunk a nyári táborról kialakított képet. És mivel mi, szervezők alakítjuk azt, elsősorban mi munkálkodhatunk ezen. Hogy ne csak egy hétig legyünk együtt a gyerekekkel és aztán a következő nyárig színüket se lássuk. Hanem fokozatos munkával váljanak gyülekezeteink tagjaivá.

Balázs Viktória

LACKNERNÉ PUSKÁS SÁRA

Isten ajándékai

Evangélikus hittankönyv
6-7 évesek számára

LUTHER KIADÓ

Tankönyv

A/4, 64 oldal, színes kivágós mellékletekkel, 590 Ft

Tanári kézikönyv

A/4, 60 oldal, színes kivágós mellékletekkel, 1080 Ft

Amikor a nyár folyamán készülődni kezdtetek az iskolára, sok mindent kaptatok ajándékba születeitktől: iskolatás-kát, tolltartót, rajzeszközöket, tornaruhát. Van már sok szép színes tankönyvetek is, melyek segítségével írni, olvasni, számolni tanultok majd. Most a hittankönyvet tartjátok kezetekben. Szeretném, ha úgy nyitnátok ki ezt a könyvet, mint egy csomagot, amiből az év folyamán különféle ajándékok kerülnek elő. Ezek Isten ajándékai. Legfőbb ajándéka az Ige, vagyis Isten szava, üzenete. Ez a szó megtanít úgy látni a világot, hogy örömet találjunk a környezetünkben, a mindennapjainkban, egész életünkben.

A szerző

LACKNERNÉ PUSKÁS SÁRA

Isten ajándékai

Tanári kézikönyv

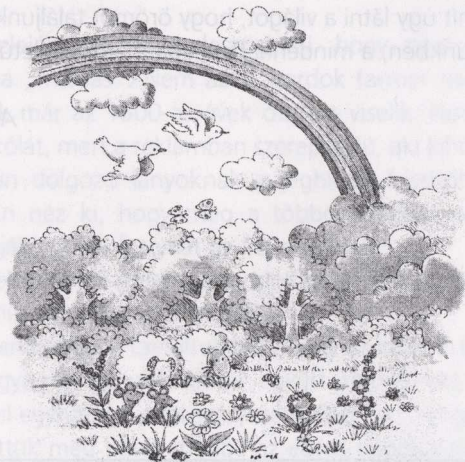
LUTHER KIADÓ

1

BARANYAYNÉ ROHN ERZSÉBET
SCHALLER BERNADETT – TILLAI ZSÓFIA

Isten cselekszik

Evangélikus hittankönyv
8–9 évesek számára

LUTHER KIADÓ

Tankönyv
A/4, 144 oldal, 950 Ft

Tanári kézikönyv
A/4, 80 oldal, 1300 Ft

Egy titkokkal teli, kalandos idoutazásra hívunk Benneteket: Izrael és Egyiptom földjére! Nem kell hátizságot venni vagy sportcipőt húzni, mert lábunk helyett a képzeletünk visz majd. Héttől hétre megismerkedhettek érdekes történetekkel, fontos tudnivalókkal, amiket Isten üzen. Sok évvel ezelőtt mi is útra keltünk, és Isten annyi ajándékot adott ezen az úton, hogy szeretnénk megosztani Veletek, amit kaptunk. Kísérje életeteket Isten áldása, és orizzen meg Benneteket szeretete!

A szerzők

BARANYAYNÉ ROHN ERZSÉBET
SCHALLER BERNADETT – TILLAI ZSÓFIA

Isten cselekszik

Tanári kézikönyv

LUTHER KIADÓ

3

A fenti kiadványok megvásárolhatók a Luther Kiadó könyvesboltjában: Budapest VIII., Üllői út 24. vagy megrendelhetők a következő címen: Luther Kiadó, 1085 Budapest, Üllői út 24.

